

PŘÍPRAVKY A POMŮCKY POUŽÍVANÉ K ZEVNÍMU OŠETŘENÍ KŮŽE A SLIZNIC PŘI OZAŘOVÁNÍ

Během léčby ozařováním (radioterapie) se mohou objevit v místě vstupu záření zarudnutí, svědění, pálení, olupování kůže, pigmentace a mokvání; tedy podobné reakce, které vznikají podobně jako při nadměrném opalování. Dále v místě ozařování může dojít k ztrátě ochlupení, otoku a vředům sliznice, např. v dutině ústní.

Gely, krémy, masti a tělová mléka k ošetřování ozařované pokožky jsou lehce roztíratelné, příjemně chladí pokožku, za několik minut po nanesení se samy vstřebávají. Spreje jsou vhodnější u bolestivých a mokvajících postižení, není je třeba vtírat, samy se rychle vstřebávají.

DOPORUČENÍ

Během terapie je třeba ozařovanou pokožku větrat a udržovat dobře hydratovanou a promaštěnou. **Kůži nepromazávat těsně před ozářením. Pamatujte na její ošetřování už od zahájení léčby!**

Ozařovanou pokožku neslunit, spíše chladit, mechanicky nedráždit. Noste volný, prodyšný oděv a při mytí ozařovaných míst nepoužívejte parfémovaná mýdla. Pokud vznikne mokvajicí defekt pokožky, ihned informujte ošetřujícího lékaře a radiologické asistentky (laborantky); dále se řiďte jejich pokyny.

DÁVKOVÁNÍ LOKÁLNÍCH PŘÍPRAVKŮ K OŠETŘENÍ KŮŽE

Podle potřeby 1–3x denně, v akutní fázi až 5x denně, lehce natírat v tenké vrstvě na ozařované místo a okolí.

NEŽÁDOUCÍ ÚČINKY

Pozor při alergii na obsahové látky některých přípravků (heřmánek, měsíček, konopí aj.). Pokud se u Vás objeví příznaky přecitlivělosti, jako jsou svědění, zčervenání, pocity pálení, vyrážka či jiné neobvyklé projevy, přerušete aplikaci a obraťte se na Vašeho ošetřujícího lékaře.

PŘÍPRAVKY NA OŠETŘOVÁNÍ KŮŽE

RADIOXAR (cca 150 Kč)

Krém obsahuje kyselinu hyaluronovou, ureu, allantoin, měsíček lékařský, D-panthenol. Má zklidňující a regenerační účinky na podrážděnou a suchou pokožkou.

DEXERYL MYCÍ OLEJ 200 ml (cca 140 Kč)

Relipidační, zklidňující jemně mycí olej. Zamezuje svědivosti a suchosti pokožky.

DEXERYL OCHRANNÝ EMOLIENČNÍ KRÉM (cca 150 Kč)

Ochranný krém s hydratačním účinkem na suchou kůži.

CICAPLAST (La Roche) (cca 230 – 330 Kč)

Obnovuje a chrání podrážděnou nebo poraněnou pokožku.

LIPIKAR SYNDET (cca 350 Kč)

Ultra jemný čistící krémový gel proti podráždění a svědění suché pokožky.

LIPIKAR BAUME 400 ml (cca 470 Kč)

Pro suchou a podrážděnou pokožku, zklidňuje a mírné svědění.

DERMOCHLOROPHYL sprej, gel (cca 100 – 140 Kč)

Má příznivý vliv na regeneraci pokožky, podporuje epitelizaci, granulaci a proces hojení; v místě aplikace vytváří prostředí nepříznivé pro růst bakterií a redukuje jejich množství.

PŘÍPRAVKY S KYSELINOU PANTOTHENOVOU

Urychlují odeznívání příznaků podrážděné pokožky vlivem ionizujícího záření a napomáhají hojení kůže.

CALCIUM PANTOTHENICUM mast (5%) (cca 100 – 140 Kč)

PANTHENOL gel krém, tělové mléko, sprej (cca 110 – 190 Kč)

BEPANTHEN mast, krém vhodný k ošetření oblasti konečníku (cca 150–330 Kč)

PŘÍPRAVKY S KYSELINOU LINOLOVOU

Nenasycená mastná kyselina důležitá pro zdravou pokožku. Působí protizánětlivě a regeneračně. Přípravky jsou bez barviv, parfémů a minerálních olejů. Mají pozitivní efekt na udržení a obnovu bariérové funkce pokožky.

LINOLA Radio-derm 50 g (cca 260 Kč)

LINOLA Fett krém (cca 140 Kč)

PŘÍPRAVKY K OŠETŘENÍ OZAŘOVANÉ POKOŽKY

FLAMIGEL gel 50 ml (cca 430 Kč),

250 g (cca 900 Kč)

Hydroaktivní gel na hojení ran a popálenin.

3M CAVILON sprej, krém (cca 340 Kč)

Vytváří nebolestivý bariérový film chránící ozařovanou pokožku, aplikuje se 1x za 2–3 dny a je vhodný pro ochranu ozařovaných míst s vyšším rizikem zapáčky (např. objemnější prsa). Nutno používat od zahájení léčby.

OCTENISEPT gel 20 ml (cca 240 Kč)

Aseptické ošetření popálenin vhodné k ošetření konečníku a zevního genitálu.

PŘÍPRAVKY K MYTÍ OZAŘOVANÉ POKOŽKY

OCTENISAN emulze 150 ml (cca 130 Kč)

Jemná mycí dezinfekční emulze s antibakteriálními a antimykotickými účinky.

CYTEÁL roztok 250 ml, 500 ml (cca 190–300 Kč)

Působí ničivě na bakterie a dezinfikuje kůži a sliznice.

BEPANGEL hojivý gel 50 g (cena cca 320 Kč)

Hydrogel bez obsahu parabenů k léčbě popálenin, oděrků a popraskané kůže. Umožňuje vlhké hojení rány.

HEMACUT SPRAY 15 ml (cena cca 290 Kč)

Sprej určený k hojení povrchových poranění, drobných trhlin, prasklin a popálenin I. a II. stupně. Na pokožce vytváří přilnavý film zabraňující kontaminaci ran.

POMŮCKY

DUOTHERM (cca 50 – 150 Kč)

Chladivý gelový polštářek v několika velikostech.

ARAVEL (cca 470 – 530 Kč)

Nedráždivé prádlo vhodné při ozařování v oblasti hrudníku. Materiál je vyvinut speciálně pro ozařované pacienty.

PŘÍPRAVKY NA OŠETŘOVÁNÍ SLIZNIC

ŠALVĚJ čaj, pastilky (cca 60 – 130 Kč)

Blahodárně působí při bolestech krku a zklidňuje hrtan.

ALOCCLAIR gel, roztok (cca 230 Kč)

Na sliznici vytváří ochranný film, obsahuje aloe vera, hyaluronát sodný, glycyrrhetinovou kyselinu.

VINCENTKA láhev, nosní sprej, pastilky (cca 35 – 90 Kč)

PŘÍPRAVKY K DEZINFEKCI DUTINY ÚSTNÍ

Přípravky s chlorhexidinem – roztok, pastilky v ceně 100 – 250 Kč, např.:

CORSODYL roztok 0,1 %, 200 ml (cca 150 Kč)

PARODONTAX ústní voda 0,2 %, 300 ml (cca 220 Kč)

PŘÍPRAVKY S BENZYDAMINEM

(roztok, pastilky, sprej, forte sprej), např.:

TANTUM VERDE roztok, pastilky, k dispozici i ve spreji (cca 190 – 300 Kč za kategorii)

PŘÍPRAVKY K POTLAČENÍ SUCHOSTI V DUTINĚ ÚSTNÍ

XEROSTOM gelová náhrada slin, sprej (150–180 Kč)

SALIVA NATURA ústní sprej 50 ml (cca 240 Kč)

ORITOLIN sprej 30 ml (cca 220 Kč)

PŘÍPRAVKY K OŠETŘENÍ NOSNÍ SLIZNICE

PANTHENOSE sprej 20 ml (cca 110 Kč)

Nosní sprej s panthenolem a aloe hydratuje a hojí dutiny nosní.

PREVENCE POZDŇÍCH ÚČINKŮ OZAŘOVÁNÍ

Po ukončení radioterapie je nutné ozářenou pokožku dále, alespoň 1–2 roky, chránit před sluncem (používat přípravky s UV faktorem 50) a celý život udržovat nadále hydratovanou a promaštěnou. Lze použít:

EPADERM CREME 50 g (cca 160 Kč),

500 g (cca 550 Kč).

EPADERM OINTMENT 125 g (cca 220 Kč),

500 g (cca 550 Kč)

Preventivně k snížení rizika pozdních následků ozařování přispívá až po ukončení léčby zářením aplikace vitamínu E v tobolkách (krátkodobě, cca 6 měs.), stopového prvku selenu a betakarotenů. Např.: **SELZINK PLUS** 50 tbl. (cca 160 Kč) nebo jiné multivitaminy.

PŘÍPRAVKY PRO LOKÁLNÍ OŠETŘENÍ PŘI OZAŘOVÁNÍ V GYNEKOLOGICKÉ OBLASTI ROSALGIN

Vaginální výplach ulevuje při bolesti, svědění, pálení, výtoku i zánětu. Hojení po zákroku nebo potížích v menopauze. Pro aplikaci je nutné dokoupit irigátor (lze použít opakovaně).

- 6 nebo 10 sáčků (cca 190–300 Kč)

- irigátor (cca 160 Kč)

HYPERMANGAN 10 g (cca 60 Kč)

Vaginální výplach – pacientka si výplach připraví rozpuštěním malého množství hypermanganu ve vodě (světlerůžová barva). Pro aplikaci je nutné dokoupit irigátor, případně injekční stříkačku.

PŘÍPRAVKY PRO HYDRATACI POCHVY

VAGISAN hydrokrém, poševní čípky (cca 250 – 350 Kč)

Nehormonální krém proti vaginální suchosti, na lipidové bázi. Obsahuje kyselinu mléčnou pro udržení optimálního prostředí.

Ty a Já (cca 140 Kč)

Lubrikační gel 100 ml

DOER (cca 140 Kč)

Hypoalergenní lubrikační gel na silikonové bázi
30 ml

PŘÍPRAVKY S KYSELINOU HYALURONOVOU

Podporují hojení povrchových i hlubších ran.

CICATRIDINA mast, poševní čípky (cca 390 – 500 Kč)

HYALOSAN poševní čípky (cca 270 Kč)

KONTAKTY

Ústavní lékárna MOÚ

Švejdův pavilon – 1. patro

Po – pá 8:00 – 16:00

Informační a edukační centrum MOÚ

Kolektiv autorů:

Zuzana Jurišová

prof. MUDr. Pavel Šlampa, CSc.

MUDr. Renata Červená

PharmDr. Irena Macků

PharmDr. Stanislav Synek, Ph.D.

Mgr. Hana Havlásková

Masarykův onkologický ústav
Žlutý kopec 7, 656 53 Brno

Z3/2023/1

☎ 543 131 111

🌐 www.mou.cz

Tyto materiály jsou určeny výhradně pro potřebu MOÚ v Brně a jsou chráněny zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Rozmnožování, rozšiřování či jiné užívání těchto materiálů bez písemného souhlasu Masarykova onkologického ústavu je nepřípustné. © 2023